

КРАЄЗНАВСТВО

Сторінка № 3 (23), підготовлена районною громадською організацією "Спілка краєзнавців"

До сьогоднішнього дня залишається відкритим питання для українських дослідників, про те, чи карбувалася в Україні власна монета в період Визвольної війни 1648-1657 років.

Причиною цього є кілька документальних свідчень того часу. У 1649 році до Польщі приїхав дипломат Московського царя дяк Григорій Кунаков, в своєму таємному донесенні в Польський Приказ він писав: "А в Чигирині, де учинил Богдан Хмельницький мызну (Монетний двір) і денги делают, а на тех новых денгах на одной стороне меч, а на другой — его, Богданово имя...". Та на жаль, якими є інші підтвердження цьому поки що не виявлено. В головному архіві стародавніх актів у Варшаві зберігається лист Подільського воеводи Станіслава Потоцького до ко-

"... и его Богданово имя..."

роля Яна Казимира датований 29 жовтня 1652 року. В цьому листі воевода скаржиться на свавілья "Хмельницького, який будити посягає на суверенні права короля і карбує свої гроші. Також французька газета в Парижі 21 грудня 1652 року опублікувала повідомлення про те, що козацький гетьман почав карбувати свою монету чим і викликав протест і невдоволення короля.

Якщо припустити, що під час війни виникли великі потреби в коштах, подібний акт міг підірвати економічні основи Речі Посполитої, з якою Україна вела війну. То можна погодитись з тим, що Хмельницький міг карбувати свої гроші. Але з іншого боку Україна була не настільки силь-

налагодив карбування мідних боратинок (солідів). Такі монети вже відомі нумізматам, однак срібних монет, карбованих підлітно в Україні поки що не виявлено.

Часто в історії буває так, що те, що колись заперечувалося, через деякий час дістає підтвердження, і тоді дослідники починають по-новому переглядати ті чи інші історичні події.

Можливо, десь у потаємних підземеллях древньої української землі чекають на дослідників невідомі монети, на яких — меч і його, Богданово имя".

Далі буде

Юрій Ляшко,
завідувач історичним
музеем Кам'янського
державного історико-
культурного заповідника.

Тільки що вийшла з друку книга Олександра Ветрова "Жива смерть. Кам'янщина 1932-1933 рр.". Книга базується на документальних свідченнях очевидців тих подій. І в цьому — дуже велика її цінність. Адже більшість із тих, чий спогад встиг записати автор, немає серед живих. А зі сторінок цієї книги немовби долиною їх голоси про ті страждання, які довелось їм пережити ще дітьми. І якби не ці спогади, підтверджені в книзі багатьма архівними документами про розкуркулення тих чи інших людей, ми могли б подумати, що все це відбувалось не в нас, а десь в іншій частині України. Але нинішні і колишні мешканці Кам'янки, Баландино, Михайлівки, Ревівки, Тимошівки, Косар і інших сіл засвідчують: все це відбувалось у нас та в наших селах і про це не можна ніколи і нікому забувати. Автор наводить у книзі також дуже багато фактичного матеріалу про створення в Кам'янському районі колгоспів: як їх створювали і хто. Я особисто вдячна Олександру Ветрову, що в свою книгу він включив повість нині покійного вже Петра Гребенюка про голодомор 1932-1933 рр. в селі Тимошівці. Васильки: цвітуть в хлібах". Автор цієї повісті — заслужений журналіст Білорусії — написав її ще в 1983 році, мабуть, ніколи й не сподівався, що ця повість буде надрукована. Але мовчати він теж не міг, бо слюзи його односельчанин-душі-загублених голодомором дітей і дорослих не давали йому спокою, немовби благаючи донести правду до нащадків, які подекуди ще й досі стверджують, що голод 1932-1933 рр. був не штучно зроблений радянською владою, а викликаний неврожаєм. Той, хто прочитає цю повість, ніколи вже так не скаже.

Книга "Жива смерть" цікава для всіх, хто хоче знати історію свого краю, кому вона болить.

Лариса Бондаренко,
заступник директора
заповідника з наукової
роботи.

Зелений будиночок серед 7 чудес Черкащини

18 липня цього року в програмі "Студія +* обласної телерадіокомпанії "Рос" в прямому ефірі були підведені підсумки обласного конкурсу на найвизначніші пам'ятки історії, природи і культури "7 чудес Черкащини". Конкурс проводився за ініціативи інформаційного центру "Туризм Черкащини", Черкаської рекламної мережі, обласного підприємства "Черкаситуризм", редакції газети "Нова доба" та обласної телерадіокомпанії "Рос", за підтримки народного депутата України Миколи Томенка.

Заступник голови облдержадміністрації, доктор історичних наук, професор, академік, дійсний член Української академії історичних наук А.Ю.Чабан, який очолював конкурсну комісію, оголосив переможців. Ними стали:

Свято-Покровський Краснопротський монастир Золотоніського району, Холодний Яр та Суботівська Іплінська церква Чигиринського національного заповідника, Зелений будиночок Кам'янського державного історико-культурного заповідника, парк 50-річчя Жовтня в м. Черкасах, Корсунь-Шевченківський національний заповідник, Чернеча (Тарасова) гора в м. Канєві. Із 50-ти об'єктів історико-культурної спадщини Черкаської області, запропонованих на конкурс, Зелений будиночок визнаний одним із 7 чудес Черкащини. Побудований на початку XIX ст., він став одним із культурних і політичних центрів краю. А імена О.С.Пушкіна, П.І.Чайковського його обезсмертили. Будиночок, в якому з 1937 року діє літературно-меморіальний музей О.С.Пушкіна і

П.І.Чайковського, завжди приваблював туристів, яких за сім десятиліть побувало більше 5 млн.

Відвідувачі захоплюються своєрідною, неповторною аурую, яка панує в музеї. Тут підтримуються прекрасні літературні і мистецькі традиції, закладені ще в кінці XVIII початку XIX ст..

Присемно, що під час презентації 7 чудес Черкащини Кам'янському заповіднику було першому вручено нагороду. І вручив її А.Ю.Чабан. А в презентації Зеленого будиночка в прямому ефірі 7 чудес Черкащини взяли участь голова Кам'янської районної державної адміністрації Р.П.Ременюк, який запевнив, що завжди підтримував і буде підтримувати колектив заповідника, історичні і культурні пам'ятки краю,

депутат обласної ради, колишній старший науковий співробітник заповідника О.В.Ветров, автор статті про Зелений будиночок. О.В.Ветров був упевнений, що ця унікальна пам'ятка обов'язково переможе у конкурсі, і сам дуже багато зусиль докладав для цього.

Мені, як представнику установи та особисто О.В.Ветрову, як автору статті випала честь отримати нагороди — сувеніри, спеціально виготовлені Черкаськими майстрами.

Незабаром всі переможці конкурсу "7 чудес Черкащини" будуть вручені дипломи. На церемонії вручення будуть запрошені кам'янчани і жителі району, шанувальники історії і культури рідного краю.

Галина Таран,
директор Кам'янського
державного історико-
культурного заповідника.

Запрошуємо на виставку

Заслужений діяч мистецтв України Віктор Клименко — один із живописців, чіпму таланту, здається, піддадане все: творення історичної картини, історичного портрета і батальной композиції, пейзаж, портрет, натюрморт, жанр побутовий, ілюстрація. І в кожному з напрямків він зумів

сказати своє слово, виявивши індивідуально сприйняття й розуміння світу.

Народився В.І.Клименко 1 травня 1932 року на Донеччині. Родні навчання мистецтву почався у Дніпропетровському художньому училищі. У 1959-1964 роках — студент Київського державного художнього інституту, де керівниками з фаху були такі майстри пензля, як професор О.І.Сиротенко, М.Костецький, Л.І.Вітковський, М.І.Хмелько, заслужений діяч мистецтв України А.О.Пламеницький, художник С.Б.Отроченко. Із 1964 року В.І. Клименко пра-

цює в Черкасах, постійно бере участь в обласних і республіканських виставках. Творчість художника — багатий доробок національної класичної школи. В особі Віктора Клименка маємо потужну мистецьку особистість, яка самостійно може презентувати все Середнє українське Подніпров'я, бути візитною картою Черкащини. Проте мистецтво художника не обмежене лише черкаською тематикою. У його інтерпретації маємо краєвиди крайньої Півночі, Чернігівщини, кавовські, кримські, єгипетські, індійські... Багато де побував

мистець. І ніколи не полишав свого малярського знаряддя. Малював усе, бо ж мистецтво стало його життям. Та цього було б недостатньо, якби не було справжнього таланту художника-колориста. Адже глибокий, красивий, гармонійний колорит — один із головних виразних засобів у творчості Клименка.

В історичній тематичі вражають і захоплюють відважні постаті: Богдан Хмельницький, Максим Кривенський, Іван Сірко, Нестор Махно та історичні події. Завдяки глибинності змісту, вони достояють до значення символів.

Внутрішня краса, чистота духу приваблюють у портретних роботах. Найважливішим для В.Клименка є людяність і духовність народу.

У пейзажних творах художника природа виступає виразником важливих ідей, найтонших почуттів, настрою і душевного стану художника. Особливі ознаки у зображенні церков, дзвіниць, козацьких і чумацьких постатей, коней, волів, українських хат та інше.

Полотна В.І.Клименка представлені в США, Югославії, Польщі, Франції, Німеччині, Голландії, а його робота "Хата в місячну ніч" репрезентує Україну в резиденції Ради Європи.

В туманній шалі
Далеч неповторна.
Гладінь води вбирає
небеса,
Тажі ж, яди на Климентових
полотнах.
В них той же дух
І чарівна краса.
В очах жінок — печальний сум
залпівся
І пристрасті вогонь
ще не зачав.
Волинці цвіт і голубиць
Полісся
Цвітуть, як проліски,
в Нечепиних очах...
Микола Негода.

Тетяна Джулай,
старший науковий співробітник картинної галереї заповідника.

Редакційна колегія: О.Г.Шамрай, Н.В.Будяньська, В.І.Кравченко, В.А.Морозова, Ю.І.Щербак
Фото на знінках виконано редакційною колегією
Точка зору автора не завжди збігається з точкою зору редакції. Редакція залишає за собою право виправляти і скорочувати матеріали. За точністю викладених фактів відповідальність несе автор.
Рр № 39226401002306 УДК М. Черкаси, МФО 854018 ЄДРПРУ 25872304
Адреса редакції: 20800, м. Кам'янка, вул. Леніна, 37, тел. 6-17-87.

"Наше місто"
Засновник Кам'янська міська рада,
реєстраційне свідоцтво ЧС № 512
від 24 липня 2006 року.

Друж офсетний. Кам'янське комунальне поліграфічне підприємство
Адреса: м. Кам'янка, вул. Пушкіна, 56, тел. (04732) 6-16-95.
Обсяг 1 умовних друкованих аркуші.
Наклад 1252. Замовлення № 760.